

OSLO BYFOGDEMBETE

KJENNELSE

Avsagt: 14.12.2015
Sak nr.: 15-181548TVI-OBYF
Dommer: dommer Rune Klausen
Saken gjelder: Midlertidig forføyning

Gurpreet Singh

Advokat Carl Bore

Kampen Hotell AS

Advokat Carl Bore

mot

AS Dagbladet

Advokat Jon Wessel-Aas

Gurpreet Singh begjærte den 16. november 2015 midlertidig forføyning overfor AS Dagbladet (heretter benevnt Dagbladet) med påstand om å anonymisere og slette nærmere angitte artikler i Dagbladet.

Retten besluttet å innkalle til muntlige forhandlinger.

Den 27. november 2015 begjærte også Kampen Hotell AS (heretter benevnt Kampen Hotell) midlertidig forføyning mot Dagbladet med likeartet påstand. Retten har besluttet å forene de to begjæringene til felles behandling og avgjørelse i nærværende sak, jf. tvisteloven § 15-1 og § 15-2 jf. tvisteloven § 32-2.

Muntlige forhandlinger ble avholdt mandag 30. november 2015. Hvem som var til stede og hvilke bevis som ble ført, fremgår av rettsboken.

Sakens bakgrunn i korte trekk:

Kampen Hotell AS er et hotell i Oslo som har inngått avtale med UDI om å være asylmottak for en tidsbegrenset periode. Gurpreet Singh er styremedlem, aksjonær og reell daglig leder i Kampen Hotell AS.

Dagbladet skrev i 2012 flere artikler om Singh, Singhfamilien og Kampen Hotell AS. Singh har protestert mot artiklene som han anfører er uriktige og skadegjørende. Han tilskrev Dagbladet ved brev av 18. november 2013 og 26. februar 2014 der han ba om anonymisering og fjerning av artikler. Dagbladet etterkom ikke Singhs krav.

13. november 2013 publiserte Dagbladet en ny artikkel i sin avis og på sin nettside om at "UDI har gitt Oslos største asylkontrakt til hotell som UDI selv har gitt karantene". I artikkelen er det linker til artiklene fra 2012 som anføres å inneholde bilder av Singh og av hans bil og bolig.

Singh begjærte den 16. november 2015 midlertidig forføyning for å få anonymisert eller fjernet artiklene og linken til disse i artikkelen av 13. november 2015.

Gurpreet Singh og Kampen Hotell AS har i det vesentligste anført:

Det er sannsynliggjort både krav og sikringsgrunn, og det anføres at vilkårene for å beslutte midlertidig forføyning som begjært er oppfylt.

Det anføres at de fire aktuelle avisartiklene henholdsvis 23. juni 2012, 26. juni 2012, 2. august 2012 og 13. november 2015, innebærer lovstridige krenkelser av saksøkernes personvern samt privatlivets fred. Artiklene inneholder beskyldninger som er injurierende og utløser oppreisningsplikt etter skadeserstatningsloven § 3-6a (eventuelt tidligere

skadeserstatningsloven § 3-6 og straffeloven av 1902 § 247), selv om kravet i nærværende sak ikke er et pengekrav. Oppslagene er egnet til å skade saksøkernes omdømme og utsette ham for hat, ringeakt og tap av den for hans stilling nødvendige tillit. Vilkårene er de samme som etter gjeldende rett. Alle vilkår for oppreisning anføres å være oppfylt.

Artikkelen av 13. november 2015 inneholder ikke vesentlige feil isolert sett, men artikkelen inneholder link til de tidligere nevnte artikler fra 2012 som med dette vekkes til live igjen. For øvrig vil saksøkerne anføre følgende om de enkelte avisartiklene:

Artikkel 13.11.2015: "UDI har gitt Oslos største asylkontrakt..."

- Artikkelen må anonymiseres i forhold til saksøkeren ved at hans navn fjernes. Artikkelen utsetter ham og hans familie for voldsomme angrep på privatlivet.
- Linkene til eldre artikler fjernes, da det særlig er artiklene det linkes til som er krenkende.

Artikkel 23.06.2012: "Krangler med alle"

- Den alminnelige leser får inntrykk av at saksøker krangler med alle personer/instanser som der er nevnt, hvilket er injurierende og medfører ikke riktighet. Dagbladet skal sjekke faktum og dokumentasjon før publisering, men det er ikke dokumentert at dette er gjort. Det vurderes tilstrekkelig av hensyn til personvernet å anonymisere/fjerne identifiserende opplysninger om saksøker, dvs. navn.
- Av samme grunn må bopelsopplysninger samt fotografi av saksøkers bolig fjernes.

Artikler 26.06.2012: "Oslo-Hotell kan miste kjedemedlemsskap etter Dagblad-oppslag" og 02.08.2012: "Singh-familien inn på teppet hos Best Western Scandinavia AS"

- Her må navn, bopelsopplysninger samt fotografi av saksøkers bolig fjernes. Artiklene er misvisende, uriktig, avgitt i ond tro med hensikt å sverte saksøkerne og gir inntrykk av at saksøkerne er lovbrøtere.

Det foreligger ikke tolkningstvil med hensyn til artiklene og heller ikke tvil om at alle artiklene er injurierende. Spørsmålet er om artiklene er rettsstridige, og saksøkeren anfører at de er nettopp dette.

Det anføres videre at injurier og krenkelsene av privatlivet er rettsstridige etter en avveining av EMK artikkel 8 om personvern og EMK artikkel 10 om yttringsfrihet. Vesentlige aspekter er at det er tale om usanne injurier som saksøkte ikke hadde forsvarlig grunnlag til å tro medførte riktighet. Videre er også artiklene sterkt ubalanserte og misvisende. Privatlivskrenkelsen er urimelig og uforholdsmessig, og ingen av oppslagene dekker spørsmål av allmenn interesse. Singh er ikke kjendis eller profilert eller noen ledende person i selskapet, og selskapet skiller seg ikke spesielt fra andre. Det var ikke grunnlag for å utlevere hans privatliv. Saksøkerens familiebolig har blitt utsatt for alvorlig hærverk etter at Dagbladet re-publiserte artiklene 13. november 2015 og frykter dessuten andre og mer alvorlige konsekvenser.

Det anføres at brudd på ovenstående normer utløser rett for saksøker til å få fjernet alle rettsstridige opplysninger, og uansett alle identifiserende opplysninger. Dette utledes fra ovenstående normer i kombinasjon med rettspraksis jf. særlig Rt. 1952 side 1217 og Rt. 1999 side 1762.

Kravet er ikke foreldet for så vidt gjelder de aktuelle artiklene, idet artiklene ligger på nettet og innebærer en løpende krenkelse. Det er ikke tale om et økonomisk krav og faller derfor utenfor foreldelsesloven.

Det anføres å foreligge sikringsgrunn etter tvisteloven § 34-1 første ledd bokstav b.

I forhold til Singh anføres at det er maktpåliggende å fjerne avisartiklene, særlig de som identifiserer og gir grunnlag for trusler. Det står om liv og helse for Singh som har opplevd ruteknusing og eggkasting ved sitt hjem. Både bosted og bil er gjenkjennbar i artiklene. Saksøkeren har mottatt trusler og frykter for sin sikkerhet. Barna hans mobbes som følge av artiklene, og har utløst bølger av angrep på hans hjem som en direkte følge av artikkelen. Begjæringen er et rop om hjelp. Han frykter at noen vil tenne på boligen hans ved at de aktuelle avisartiklene identifiserer hvem han er og hvor han bor. Singh er kalt "forræder" og det er uttrykt at "vi vet hvor du og din familie bor" og personer er blitt observert kretsende rundt hans bolig som om de spaner. Singh har kontaktet politiet om de nevnte forholdene. Det er årsakssammenheng mellom avisartiklene og den vesentlige skade og ulempe som er anført.

I forhold til Kampen Hotell AS anføres at det er maktpåliggende å fjerne avisartiklene, særlig de som identifiserer og gir grunnlag for trusler. Det er nødvendig med forføyning for å avverge vesentlig skade eller ulempe, dels indirekte ved at det har betydelig negative, personlige konsekvenser for Singh og andre ansatte i selskapet og dels fordi selskapet påføres betydelig forretningsmessig skade ved omdømmetap og mulighetene til å gjøre handler med videre.

En forføyning etter påstanden er proporsjonal etter tvisteloven § 34-1 annet ledd.

Påstanden må tolkes slik at den kun gjelder de artikler som er nevnt i prosesskriv og gjennomgått i retten.

Gurpreet Singh har nedlagt slik påstand:

1. Alle identifiserende og krenkende opplysninger om saksøker i Dagbladets oppslag fjernes.
2. Saksøker tilkjennes saksomkostninger for tingretten.

Kampen Hotell AS har nedlagt slik påstand:

1. Alle krenkende og rettsstridige opplysninger om Kampen Hotell AS i Dagbladet, jf. ovenfor, fjernes eller redigeres bort.
2. Kampen Hotell AS tilkjennes saksomkostninger for byfogden.

Dagbladet AS har i det vesentligste anført:

Det er verken sannsynliggjort krav eller sikringsgrunn, og begjæringen skal ikke tas til følge.

Dagbladet er i det vesentlige enig i saksøkernes fremstilling av sakens faktiske side, herunder at det er publisert artikler hvor saksøkernes navn, kallenavn samt bilde av familiens enebolig fremgår. Artiklene er fortsatt tilgjengelige på Dagbladets nettsider.

Kravet er ikke sannsynliggjort. Det foreligger verken krenking av privatlivets fred eller ærekrenkelse, og lovens ordning er uansett at eventuell krenking må angripes ved etterfølgende søksmål med krav om erstatning/oppreisning. En forføyning innebærer sensur av artiklene og fremtidig journalistikk og Grunnloven § 100 jf. EMK art. 10 oppstiller klare skranker for pressesensur. Adgangen til å bruke midlertidig forføyning til å stanse eller forby ytringer er sterkt begrenset og kan bare unntaksvis brukes til sensur av pressefriheten. Krav som kan kompenseres økonomisk er aldri irreversible. Domstolene kan ikke bestemme hva pressen skal skrive, ref. de påstandene saksøkte har nedlagt.

Saksøkernes rett til imøtegåelse av artiklene er ivaretatt for begge saksøkerne. Det er ingen spor i saken av at saksøkerne har angrepet artiklene utover at tilsvarsretten er benyttet. Det er ikke avgjørende om en artikkeloverskrift eventuelt er tendensiøs – det er forutsatt at den alminnelige leser, etter rettspraksis, leser hele artikkelen. Artiklene har allmenn interesse.

Kravet er foreldet for så vidt gjelder enkelte av de aktuelle artiklene.

Det er ikke sannsynliggjort noen sikringsgrunn etter tvisteloven § 34-1 første ledd bokstav b. Det er ikke nødvendig med en forføyning i dette tilfellet. Det er ikke dokumentert skade eller ulempe i form av trusler osv. Det er heller ikke dokumentert at skaden eller ulempen eller risikoen for denne skriver seg fra Dagbladets identifisering av Singh. Opplysningene har vært tilgjengelige på nett siden 2012. Den generelle situasjon som foreligger i Norge nå med blant annet påtenning av asylmottak, er ikke tilstrekkelig til å sensurere pressen.

Kampen Hotell AS lider ingen skade eller ulempe uten forføyning.

AS Dagbladet har nedlagt slik påstand:

1. Begjæringene tas ikke til følge.
2. Gurpreet Singh og Kampen Hotell tilpliktet solidarisk å erstatte AS Dagbladets sakskostnader.

Retten vurdering:

For at en begjæring om midlertidig forføyning skal kunne tas til følge, må saksøkeren sannsynliggjøre så vel krav som sikringsgrunn, jf. tvisteloven § 34-2.

Retten skal nedenfor først vurdere vilkåret om sikringsgrunn i forhold til hver av de to saksøkerne.

Om forholdet mellom hovedkrav og sikringsgrunn legger retten til grunn følgende fra Borgarting lagmannsretts kjennelse av 23. juni 2004 (LB-2004-25509):

"Hovedkravets «godhet» vil nok kunne stå sentralt ved vurderingen av sikringsgrunn etter § 15-2 litra b). Men det er ikke nødvendig å gå inn i en mer prinsipiell drøftelse av «relativitet og dynamikk» i forholdet mellom hovedkrav og sikringsgrunn, da loven her utvilsomt opererer med to selvstendige og kumulative krav. Det er således intet i veien for å avslå en begjæring om midlertidig forføyning under henvisning til at sikringsgrunn mangler, uten derfor å måtte gå veien om en prejudisiell vurdering av om hovedkravet er sannsynliggjort. Lagmannsretten viser til Høyesteretts kjæremålsutvalgs kjennelse i Rt-2000-1725, hvorfra hitsettes:

Lagmannsretten tok ikke stilling til gyldigheten av utvisningsvedtaket fordi den fant at det uansett ikke var sannsynliggjort noen sikringsgrunn. (...) Kjæremålsutvalget finner det klart at det ikke er noen saksbehandlingsfeil at lagmannsretten under disse omstendigheter ikke tok stilling til gyldigheten av utvisningsvedtaket."

Fra Borgarting lagmannsretts kjennelse av 3. april 2013 (LB-2013-29433) hitsettes:

"Etter lagmannsrettens oppfatning er det ikke riktig å foreta en slik relativisering av kravet til sikringsgrunn. Som nevnt ovenfor er kravene til sannsynliggjøring av henholdsvis hovedkrav og sikringsgrunn to selvstendige og kumulative krav. Det forhold at hovedkravet er sannsynliggjort, kan således ikke i seg selv uten videre medføre et senket krav til sannsynliggjøring av sikringsgrunn."

Fra Rt. 2002 side 108 hitsettes følgende:

"Lagmannsretten har lagt til grunn at siden begjæringen om midlertidig forføyning går ut på å foregripe fullbyrdelsen av hovedkravet - kravet om innsynsrett - må det foreligge en slik sikringsgrunn som angitt i tvangsfullbyrdelsesloven § 15-2 første ledd bokstav b for at begjæringen skal kunne tas til følge. Dette beror på en riktig

lovtolking, jf. Falkanger/Flock/Waaler: *Tvangsfullbyrdelsesloven med kommentarer*, side 111 Bind II, 2. utg. (1995), side 888 med henvisninger til rettspraksis.

Det er i lagmannsrettens kjennelse ikke eksplisitt sagt hvilke beviskrav retten har stilt. Når lagmannsretten har uttalt at Verdens Gang «ikke har sannsynliggjort at det foreligger sikringsgrunn etter tvangsfullbyrdelsesloven § 15-2 første ledd b», må dette imidlertid forstås slik at lagmannsretten har stilt krav om sannsynlighetsovervekt. Dette er en riktig forståelse av beviskravet.

Etter § 15-2 første ledd bokstav b er det et vilkår for midlertidig forføyning at det er «nødvendig å få en midlertidig ordning i et omtvistet rettsforhold for å avverge en vesentlig skade eller ulempe, eller for å hindre voldsomheter som saksøktes adferd gir grunn til å frykte for». Det som i denne saken er påberopt som sikringsgrunn, er at det er nødvendig med en midlertidig ordning «for å avverge en vesentlig skade eller ulempe». Bestemmelsen åpner for en sammensatt vurdering av hvor viktig det omtvistede rettsforhold er for saksøkeren, hvor stort behov saksøkeren har for midlertidig forføyning, hvor inngripende en midlertidig forføyning vil være, saksøktes adferd m.v.

...

Kjæremålsutvalget finner det klart at det ikke kan stilles de samme krav til begrunnelse for kjennelser om midlertidig forføyning som for dommer. Som nevnt beror spørsmålet om hvorvidt det foreligger sikringsgrunn etter tvangsfullbyrdelsesloven § 15-2 første ledd bokstav b, på en sammensatt vurdering av flere forhold. I slike tilfeller er det tilstrekkelig at retten har trukket frem de viktigste."

Retten legger videre til grunn følgende fra Flock; Midlertidig sikring 2011 side 104 flg:

"Den skade eller ulempe som skal avverges ved en midlertidig forføyning må være aktuell, eller i det minste nært forestående.

...

Lagmannsretten [i RG-2002-891] bemerket at saksøkeren hadde gjort gjeldende at "domenenavnet kan tenkes å bli til ulempe ut fra bestemte forutsetninger", og at en slik "hypotetisk fremtidig ulempe" ikke var tilstrekkelig til å begrunne en midlertidig forføyning. Standpunktet kunne også vært begrunnet med at det ikke var nødvendig å beslutte en midlertidig ordning i dette tilfellet."

Retten har forståelse for at saksøkerne ikke ønsker negativ omtale i pressen med identifisering, herunder navn, bosted osv. Dette er imidlertid felles for svært mange mennesker som er gjenstand for pressens søkelys. At dette oppleves ubehagelig for den det gjelder, utgjør ikke sikringsgrunn i lovens forstand.

Singh har under henvisning til sikringsgrunnen anført at han mottar trusler, at det har skjedd ruteknusing og eggkasting ved sitt hjem, at hans barn mobbes og at personer har kretset rundt hans bolig. Det er anført å være årsakssammenheng mellom avisartiklene og den vesentlige skade og ulempe som anføres.

Kampen Hotell AS har anført at det er nødvendig med forføyning for å avverge vesentlig skade eller ulempe, dels indirekte ved at det har betydelig negative, personlige konsekvenser for Singh og andre ansatte i selskapet og dels fordi selskapet påføres betydelig forretningsmessig skade ved skade på omdømmet og mulighetene til å gjøre handler med videre.

Når det gjelder vesentlig skade eller ulempe for Singh, skal retten bemerke at ingen av de anførte forholdene er dokumentert. Det er riktignok lagt frem bilder av det som skal være eggkasting på hans bolig og ruteknusing på nabobolig der broren bor. Singh har dessuten forklart seg om dette i retten. Dette er imidlertid ikke tilstrekkelig til at anført skade eller ulempe kan anses sannsynliggjort.

Under enhver omstendighet er det rettens oppfatning at de anførte forhold ikke utgjør en *vesentlig* skade eller ulempe. Dersom Singh hadde oppfattet dette slik ville det vært svært nærliggende å anmelde forholdene til politiet, men dette er ikke gjort. Retten er ikke enig med Singh i at forholdene er Dagbladets ansvar og ikke politiets. Politiet kan og bør være rett adressat dersom enkeltpersoner eller juridiske subjekter mener seg utsatt for trusler og andre straffbare handlinger. Singh har videre forklart i retten at den anførte ruteknusingen og eggkastingen skjedde henholdsvis 24. og 26. november 2015 – etter at nærværende begjæring ble inngitt. Å få egg kastet på sitt vindu er ikke noe hyggelig, men isolert sett er ikke dette noen vesentlig skade eller ulempe. Ruteknusingen har en viss alvorlighetsgrad, men denne skjedde mot nabohuset til Singh, og det er ikke sannsynliggjort verken at målet med ruteknusingen var å ramme Singh eller at ruteknusingen har noe med de aktuelle artiklene i Dagbladet å gjøre. Om de truslene som er fremsatt mot Singh, forklarte han i retten at han "har opplevd ubehagelige kommentarer når han har vært på tur". Kommentarer som "landsforræder" og "vi vet hvor du bor" er ikke forsøkt sannsynliggjort utover Singhs egen forklaring og det er heller ikke gitt opplysninger om hvor de ble uttrykt, hvem som sa det og hvilken nærmere kontekst det skjedde i. Etter rettens syn taler dette for at en eventuell skade allerede har skjedd. Singh er allerede eksponert i media og en forføyning nå kan vanskeligere tenkes å avverge noen vesentlig skade eller ulempe.

Retten vil videre bemerke at en forføyning ikke kan anses nødvendig i dette konkrete tilfellet for å avverge skade eller ulempe. Singh har forklart for retten at han er styremedlem og aksjonær i Kampen Hotell AS og dessuten at han er ansatt i 100% stilling som daglig leder ved hotellet. Opplysningene om hans sentrale rolle i hotellet som skal fungere som asylmottak, er derfor lett tilgjengelig i offentlige registre for den som ønsker å finne dem. Samtidig erkjente Singh i retten at han er registrert med telefonnummer og bostedsadresse i telefonkatalogen på internett, selv om han viste til at man får 15 treff ved søk på Gurpreet Singh. Etter rettens syn er Singh enkel å oppspore også med en forføyning som medfører anonymisering i eller fjerning av Dagbladets artikler. Artiklene er dessuten heller ikke lenger på "førstesiden" på Dagbladets nettside, hvilket forutsetter at man aktivt

søker etter dem for å lese dem. Den som aktivt søker etter Singh, vil finne kontaktopplysninger også uten Dagbladets artikler.

Singh har anført at han er utsatt også som følge av at en asylsøker som bodde på Kampen Hotell AS er blitt utsatt for rasistisk vold ikke langt fra hotellet. Etter rettens syn er det ikke sannsynliggjort med dette at Singh blir påført skade eller ulempe uten en forføyning. Vekterrapporten Singh her henviser til er datert 9. november 2015 – før Dagbladets artikkel 13. november 2015 – og uttrykker at det er snakk om "Muligens rasistisk motivert vold". Det er høyst uklart hva omstendighetene omkring den aktuelle episoden var, den skjedde ikke på hotellet og det er ikke dokumentert noen forbindelse til Singh selv.

Anførselene om relevansen av andre alvorlige hendelser ved tilsvarende mottak i Norge og Sverige, kan etter rettens syn ikke lede til et redusert krav til sikringsgrunn og til at konkret skade og ulempe må foreligge. Fremtidig, hypotetisk skade eller ulempe kan retten i liten grad vektlegge i dette konkrete tilfellet.

Uten at det er avgjørende for vurderingen av om sikringsgrunn foreligger, skal retten bemerke at Singh allerede ved brev av 18. november 2013 og 26. februar 2014 tilskrev Dagbladet og ba om at artiklene fra 2012 ble fjernet blant annet under henvisning til at han har vært utsatt for ran og at bilde av huset hans i avisen ikke føles trygt.

Retten antar at Dagbladets artikler potensielt kan være en ulempe for Kampen Hotell AS. Forholdet til Singh som ansatt i selskapet, er vurdert ovenfor. Det er ikke gitt opplysninger om at situasjonen for andre ansatte skulle være noe verre enn for Singh. Når det gjelder anførselen om at selskapet påføres betydelig forretningsmessig skade ved omdømmetap og reduserte muligheter til å gjøre handler, skal retten bemerke at slik skade ikke er dokumentert eller sannsynliggjort på annen måte. Saksøkeren har bevisbyrden, men har ikke ført noen bevis for disse anførselene utover forklaringen til Singh som på dette punkt var forholdsvis begrenset. Det er ikke opplysninger i saken om konkrete tilfeller av omdømmetap eller at forholdet til kunder og leverandører er vanskeliggjort eller er blitt skadelidende, og enda mindre at dette i så fall følger av negativ omtale i Dagbladets artikler. Retten bemerker også at Kampen Hotell AS har inngått avtale med UDI om bruk av hotellet i sin helhet til asylmottak for en periode.

Etter en konkret vurdering av de ovennevnte momenter, hver for seg og i sammenheng, og saken for øvrig, er retten kommet til at det ikke er sannsynliggjort noen sikringsgrunn verken for Singh eller Kampen Hotell AS. Vilkårene for å beslutte midlertidig forføyning er dermed ikke oppfylt.

Det er etter dette ikke nødvendig for retten å ta stilling til om hovedkravet er sannsynliggjort.

De to saksøkernes begjæring om midlertidig forføyning tas etter dette ikke til følge.

Etter resultatet skal saksøkte tilkjennes sakskostnader i forhold til begge saksøkerne, jf. tvisteloven § 32-10, jf. § 20-2 første ledd. Saksøkerne har anført at saksøkte kan lastes for at det kom til sak og at fremgangsmåten ved avisartiklene innebar dårlig behandling av saksøkerne.

Etter rettens syn kan ikke saksøkte lastes for at det kom til sak. Dagbladet har over lang tid stått ved sitt standpunkt om retten til å publisere de aktuelle artiklene etter deres nåværende ordlyd og nå også at det ikke foreligger sikringsgrunn. Retten finner uansett ikke å tillegge særlig vekt i sakskostnadsspørsmålet hvorledes Dagbladets fremgangsmåte var ved avisartiklene. Dagbladet har vunnet saken, retten er ikke i tvil om resultatet og saken ble ikke bevismessig avklart etter saksanlegget. Riktignok oppfatter retten at saken er av stor velferdsmessig betydning for Singh, men retten finner ikke dette momentet avgjørende i vurderingen. Retten har vurdert unntakene i tvisteloven § 20-2 tredje ledd, men er etter en konkret vurdering kommet til at unntakene ikke får anvendelse.

Saksøkte har krevd erstattet sine sakskostnader med kr. 75.000,- som utgjøres av salær til prosessfullmektigen. Saksøkerne har innsigelser mot kravet, og anfører at kravet er for høyt og at det kreves erstatning for et for høyt antall arbeidstimer for saksøktes prosessfullmektig.

Advokat Wessel-Aas har inngitt en sakskostnadsoppgave som viser at han brukt 30 timer med en timepris på kr. 2.500,- eksklusiv merverdiavgift fra mottak av begjæring til og med gjennomføringen av de muntlige forhandlinger. Til sammenligning følger det av advokat Bores sakskostnadsoppgave at han har brukt 19,5 timer og har et samlet krav på sakskostnader på kr. 62.400,- eksklusiv merverdiavgift. Advokat Bore har imidlertid da bare regnet 5 timers rettsmøte, til tross for at dette varte i 8 timer. Dersom advokat Bore hadde medtatt i sitt krav 8 timers arbeid under de muntlige forhandlingene, ville partenes sakskostnadskrav vært tilnærmet like. Advokat Bore kom dessuten inn i saken umiddelbart forut for de muntlige forhandlingene, mens advokat Wessel-Aas har vært med under hele saken.

Saksøktes prosessfullmektig har inngitt to prosesskriv og det anses nødvendig med betydelig saksforberedelse for å forsvare seg mot anførselene mot fire artikler, hvorav tre av dem er fra 2012. Dessuten har det medført arbeid under saksforberedelsen at Kampen Hotell AS har kommet til som saksøker underveis og at saksøkerne har utvidet/endret sitt rettslige grunnlag underveis.

Etter en konkret vurdering har retten kommet til at saksøktes sakskostnader har vært nødvendige og at det har vært rimelig å pådra dem. Retten tilkjenner sakskostnader med kr. 75.000,-. Retten legger til grunn at saksøkerne etter partsstillingen er solidarisk ansvarlig

for kravet, og saksøkerne har heller ikke fremkommet med innvendinger mot den nedlagte påstanden om dette.

Sakskostnadskravet inkluderer ikke merverdiavgift, da den som får tilkjent sakskostnader driver næring med avgiftsplikt og kan føre merverdiavgiften til fradrag i sitt avgiftsregnskap.

SLUTNING

1. Begjæring om midlertidig forføyning fra Gurpreet Singh og Kampen Hotell AS tas ikke til følge.
2. Gurpreet Singh og Kampen Hotell AS betaler in solidum kr. 75.000,- i sakskostnader til AS Dagbladet innen to uker etter forkynning av denne kjennelsen.

Rune Klausen

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker følger vedlagt.

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker

Reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 om anke til lagmannsretten og Høyesterett regulerer den adgangen partene har til å få avgjørelser overprøvd av høyere domstol. Tvisteloven har noe ulike regler for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger.

Ankefristen er én måned fra den dagen avgjørelsen ble forkynt eller meddelt, hvis ikke noe annet er uttrykkelig bestemt av retten. Ankefristen avbrytes av rettsferien. Rettsferie er følgende: Rettsferiene varer fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag, fra og med 1. juli til og med 15. august og fra og med 24. desember til og med 3. januar, jf. domstolloven § 140.

Den som anker må betale behandlingsgebyr. Den domstolen som har avsagt avgjørelsen kan gi nærmere opplysning om størrelsen på gebyret og hvordan det skal betales.

Anke til lagmannsretten over dom i tingretten

Lagmannsretten er ankeinstans for tingrettens avgjørelser. En dom fra tingretten kan ankes på grunn av feil i bedømmelsen av faktiske forhold, rettsanvendelsen, eller den saksbehandlingen som ligger til grunn for avgjørelsen.

Tvisteloven oppstiller visse begrensninger i ankeadgangen. Anke over dom i sak om formuesverdi tas ikke under behandling uten samtykke fra lagmannsretten hvis verdien av ankegjensstanden er under 125 000 kroner. Ved vurderingen av om samtykke skal gis skal det blant annet tas hensyn til sakens karakter, partenes behov for overprøving, og om det synes å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket eller ved behandlingen av saken.

I tillegg kan anke – uavhengig av verdien av ankegjensstanden – nektes fremmet når lagmannsretten finner det klart at anken ikke vil føre fram. Slik nekting kan begrenses til enkelte krav eller enkelte ankegrunner.

Anke framsettes ved skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Selveprosederende parter kan inngi anke muntlig ved personlig oppmøte i tingretten. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater inngir muntlig anke.

I ankeerklæringen skal det særlig påpekes hva som bestrides i den avgjørelsen som ankes, og hva som i tilfelle er ny faktisk eller rettslig begrunnelse eller nye bevis.

Ankeerklæringen skal angi:

- ankeinstansen
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hvilken avgjørelse som ankes
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det krav ankesaken gjelder, og en påstand som angir det resultatet den ankende parten krever
- de feilene som gjøres gjeldende ved den avgjørelsen som ankes
- den faktiske og rettslige begrunnelse for at det foreligger feil
- de bevisene som vil bli ført
- grunnlaget for at retten kan behandle anken dersom det har vært tvil om det
- den ankende parts syn på den videre behandlingen av anken

Anke over dom avgjøres normalt ved dom etter muntlig forhandling i lagmannsretten. Ankebehandlingen skal konsentreres om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet og tvilsomme når saken står for lagmannsretten.

Anke til lagmannsretten over kjennelser og beslutninger i tingretten

Som hovedregel kan en *kjennelse* ankes på grunn av feil i bevisbedømmelsen, rettsanvendelsen eller saksbehandlingen. Men dersom kjennelsen gjelder en saksbehandlingsavgjørelse som etter loven skal treffes etter et skjønn over hensiktsmessig og forsvarlig behandling, kan avgjørelsen for den skjønsmessige avveiningen bare angripes på det grunnlaget at avgjørelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan bare ankes på det grunnlaget at retten har bygd på en uriktig generell lovforståelse av hvilke avgjørelser retten kan treffe etter den anvendte bestemmelsen, eller på at avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller urimelig.

Kravene til innholdet i ankeerklæringen er som hovedregel som for anke over dommer.

Etter at tingretten har avgjort saken ved dom, kan tingrettens avgjørelser over saksbehandlingen ikke ankes særskilt. I et slikt tilfelle kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Anke over kjennelser og beslutninger settes fram for den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anke over kjennelser og beslutninger avgjøres normalt ved kjennelse etter ren skriftlig behandling i lagmannsretten.

Anke til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Slikt samtykke skal bare gis når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. – Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta til behandling anker over *kjennelser og beslutninger* dersom de ikke reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller den i det vesentlige reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelse og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.